

Klemens J. Zec

Sinovi i planete

Roman

S nemačkog prevela
Jelena Klar

Mono i Manjana
2011.

Naslov originala:
Söhne und Planeten, Clemens J. Setz
Copyright © 2007 Residenz Verlag
Im Niederösterreichischen Pressehaus
Druck- und Verlagsgesellschaft mbH
St. Pölten - Salzburg
Prava za srpsko izdanje © 2011 Mono i Manjana

Izdavač
Mono i Manjana

Za izdavača
Miroslav Josipović
Nenad Atanasković

Glavni i odgovorni urednik
Aleksandar Jerkov

Urednik
Milena Đorđijević

Prevod
Jelena Klar

Lektura
Snežana Đukanović

Kompjuterska priprema
Ljiljana Pekeč

Dizajn korica
Goran Savić Ostojić

Štampa
Elvod-print, Lazarevac

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ЗЕЦ, Клеменс Ј., 1982-
Sinovi i planete : roman / s nemačkog prevela Jelena Klar. - Beograd :
Mono i Manjana, 2011 (Lazarevac : Elvod). - 156 str. ; 21 cm

Prevod dela: Söhne und Planeten / Clemend J. Setz.

ISBN 978-86-7804-348-2

COBISS.SR-ID 182100236

za Juliju

Kockasta podela prostora

Ja sam, kaže smešna figura između korica knjige, alter ego fantoma nesposobnog za život. Zbog njega moram kao duh da pohodim stranice ovog neuspelog remek-dela, poražen i bez dostojanstva u ovom beskrajnom, jajastom purgatorijumu. Grozan svet, ha! – Mebijusova traka s jednom nasmejanom i jednom uplakanom stranom!

V. Z.

1

POVRATAK KUĆI

Čovek sede kose stajao je u Ulici Heren tapšući rukama. Iako je lagano padala kiša i većina prolaznika nosila kišobrane iznad glava kao raznobojne balončice s dijalozima, čovek je gledao u nebo i aplaudirao mu. Većina ljudi zaobilazila je ovu čudnu pojavu. Mnogi su usporavali korak dok su mu prilazili i pogledom tražili konzervu ili šešir u koji bi mogli da ubace novčiće. Međutim, pošto ničega sličnog nije bilo, preostajalo im je samo da zaključe da je čovek lud. Dete koje je hodalo ulicom držeći majku za ruku počelo je da tapše kada je ugledalo čoveka. Majka se odmah usprotivila i razdvojila mu ruke. Pri tome joj je kišobran pao na zemlju.

Rene Templ slučajno je zgazio kišobran, sapleo se i šutnuo kesu koju je žena nosila u ruci. Izvinio se, podigao predmet sa zemlje, podrobno ga očistio i vratio joj ga. Templ je gledao za njom dok je prelazila na drugu stranu ulice. Kišobran je malo izgubio na simetriji i poprimio jajast oblik.

Ništa ne ostaje zadugo netaknuto.

Slika u Natalinom stanu ispala je iz rama i zajedno su je ponovo okačili na mesto. To je trajalo dva sata. Posle toga je ostalo vremena samo za kratak zagrljaj. Zadržao je pantalone na sebi.

Neobična slika: beskrajn prostor ispunjen istovetnim geometrijskim figurama. Kockama povezanim izduženim kvadrovima.

Svakoga dana ga je put kući vodio kroz centar grada. Voleo je taj deo grada jer je bio prilično udaljen od adrese na kojoj je stanovao. Kada bi se zasitio te blagorodne udaljenosti, seo bi u tramvaj broj sedam do Aleje Egenberger. Tu je živeo u zbijenoj, ali ipak dvospratnoj kući skrivenoj između dve impozantne porodične zgrade. Na malom prilazu kući stajao je zarđao stalak

za sušenje veša na kome je njegov sin ranije radio vežbe. Sada to, naravno, više nije bilo moguće.

Dvorište je, koliko god je mogao, puštao da zaraste i zadivlja. Tamo je bila kućica za ptice koju nije on napravio. Na samoj kući jedva da je nekada nešto morao da popravlja. A iz velikog cementnog bloka virio je uzidan dvorišni roštilj koji još nikada nije upotrebio. Vodio je ovde život podstanara bez mašte.

Tragove je Rene Templ ostavljao jedino u svojoj radnoj sobi i to samo malih, sagledivih razmera. Na pisačkoj mašini je kucao svoje priče veličine dlana i nakon toga ih satima revidirao ili komentarisao u iscrpnim razgovorima sa samim sobom. Nikada nije mogao da se navikne na programe za obradu teksta i njihovo neuračunljivo ponašanje.

Prozor je gledao direktno na Aleju. Bio je to skoro kvadratni prozor s jednim jedinim krilom; to je bila osobenost radne sobe. Fotografija na koricama Templeve poslednje knjige prikazivala je njegovo ozbiljno lice uokvireno ovim prozorom. Fotografu je trebalo prilično vremena dok nije uspeo da uhvati transparentan odraz vrha drveta. U ostatku kuće bili su samo dvokrilni prozori.

Ono što je bilo prijatno na kućama u ovoj ulici jeste prostor između njih. Nisu stajale rame uz rame kao školski razred na demonstracijama. Ako je čovek nemiran ili ne može da izdrži u kući, može dugo da je obilazi i dobro razmisli da li želi da se vrati unutra.

Kevin je izašao iz toaleta. Bio je strahovito umoran. Njegova majka sedela je u svojoj sobi iza ugla i telefonom razgovarala s nekim prodavcem nekretnina:

– Ali, ako čovek trenutno nema taj novac... ako niko ništa ne preduzme – Da... da, razumem, jasno mi je, ne morate to da mi objašnjavate... Da... dobro... ali ako sudbina – Razumem. Dobro, dobro, u redu.

Zatim se začula dvorišna kapija, zvuk poput škrgutanja zuba malog deteta. Stigao mu je otac. Kevin je brzo nestao u svoju sobu. Seo je na krevet i pustio telo da dođe do vazduha. Prokletost penjanje uza stepenice.

Zašto uvek hoćeš da vodiš isti razgovor? Zašto?

Rečenica je čekala u njemu, zagrevala se, prebacivala se s jedne noge na drugu. Templovo srce lupalo je divljački i ljuto.

Šta će mu ovoga puta prebaciti? *Zašto se stalno viđaš s tim Karlom Zenegerom? Potpuno si se promenio od kada ga poznaješ! Tako si strog i... zatvoren. Sve upropasti, uvek. Zeneger ga je barem ozbiljno shvatao, ali ona? A Natali?*

Svetlo u Kevinovoj sobi, ustanovio je. Sigurno još sedi nad svojim knjigama. Ili ne, kratak dah, takozvani. Verovatno je već u krevetu. Zuri u tavanicu. Broji fleke i daje im imena čuvenih pronalazača.

Vrata su mu bila otvorena.

– Konačno, moram da razgovaram s tobom, dobro je da nisi još kasnije...

Od silnog uzbuđenja progutao je pripremljenu rečenicu. Njegova žena nastavila je brzo da govori:

– Danas nije mogao ni da se obuče sam, toliko je bio *umoran*. Umoran, jesi li razumeo: umoran. Mislim, stvarno, ne samo pospan. Trebalo je da ga vidiš, oči su mu se jednostavno sklappale. I u kolima mi je zaspao, i sigurna sam da spava i na nastavi.

– Ali, nastavnica zna...

– Da, naravno – okrenula se njegova žena od njega i, kao čudom, kecelja koju je nosila zaustavila se na trenutak, nije se okrenula zajedno s njom. – Ovo je tako tipično! Znala sam da će biti baš tako! Ti jednostavno kažeš: nastavnica zna. Kao da to može nešto da promeni! – I strgla je kecelju sa sebe.

Templ je instinktivno pomislio da se okrene. *Zašto uvek hoćeš isto*. Plašio se svoje žene.

– Ne prihvatam to više. Konačno ćeš se suočiti sa činjenicama – izgovorila je sada njegova žena izmenjenim, mračnijim glasom. – Konačno ćeš to uvideti i prestaćeš stalno da skrećeš razgovor na sporedne stvari!

– Da, da, ja ...

– To je kiseonik!

– Ali, svako je ponekad umoran... pogotovo naravno...

– Ne mogu da verujem! To ignorisanje... Njegovom školskom drugu je bilo isto tako! A onomad su te zvali kod onog pisca čija je žena takođe umrla od pluća.

– To je bilo nešto drugo.

– Ah, da, taj dan niko ne sme da dira, je l' tako? Tada si upoznao tog Karla Zenegera, koji te je sada upregao da besplatno radiš za njega.

Iako je pričala gluposti, u jednoj stvari je imala pravo: zaista mu se nije sviđalo da džangriza o tom danu. Nije bila prisutna i nije imala pojma šta je taj dan za njega značio. Oproštajna zabava u staroj vikendici pesnika Ernsta Mauzera. Još se tačno sećao bledoplavog bazena, staraca u vodi koji su bili pozvani kao gosti. I Karla Zenegera, koji je s njim diskutovao o budućnosti kulture i još svakakvim drugim stvarima. Na kraju je zamolio Templa da pogleda neke rukopise. *Čije?* Njegovog sina. Koji je upravo preminuo.

– To je bilo nešto sasvim drugo, veruj mi – rekao je tiho.

Sa dva prsta je snažno stiskala kožu iznad korena nosa. Koncentracija, sasvim mirno. Kažiprst joj se podigao i pojurio napred:

– Ti! Imao si sve u svojim rukama – vrištala je. – Do đavola! Zašto ne uradiš ono što možeš? Za svoje dete...

– Pa mora... i nama... da *odgovara* – rekao je Templ i u toj reči ležalo je toliko iskrene nesebičnosti koliko je uspeo da pruži.

Međutim, nije delovalo. Nikada nije uspevalo, ali zaista nikada. Oglasi za nekretnine, to je bila kazna koja mu je predstojala. Crvena olovka, dosadan posao zaokruživanja, isprekidani razgovori s prodavcima nekretnina. Oženiti se da bi na kraju tako živeo... Traćenje energije. A moglo bi da im bude lepo.

Najbolje u toaletu. Krenuo je. – Blagi bože, nije stigao ni da izuje cipele. Ali, hvala bogu, nije primetila zabranjen korak preko tepiha. Brzo nazad.

Vratila se s prekorno savijenim novinama. Otvorila ih je i podrobno listala u hodu ne obraćajući pažnju na reklame koje su ispadale, a zatim je stala ispred njega.

– Kuda si krenuo?

– Samo nakratko do toaleta.